

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA MAZOWSZA

ZMIANY
W KWALIFIKOWALNOŚCI
WYDATKÓW
W 2013 ROKU

ROZWÓJ
PRACOWNIKÓW
I PRZEDSIĘBIORSTW
ODPOWIEDZIĄ
NA ZMIANY
ZACHODZĄCE
NA RYNKU

INNOWACYJNOŚĆ
I PONADNARODOWOŚĆ
W PROGRAMIE
OPERACYJNYM
KAPITAŁ LUDZKI

FIRMA
PUK PUK
PROJEKT
NA SPEŁNIENIE
MARZEŃ

WYWIAD Z CZŁONKIEM ZARZĄDU
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO
WIEŚLAWEM RABOSZUKIEM

Szanowni Państwo

Przekazuję w Państwa ręce pierwsze wydanie biuletynu 2013 roku „Fundusze Europejskie dla Mazowsza”. Zamysłem tej publikacji jest przekazywanie Państwu najważniejszych i najciekawszych zagadnień dotyczących wdrażania i monitorowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Celem PO KL jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

W bieżącym numerze biuletynu znajdziecie Państwo informację dotyczącą wstępnych założeń ramowych projektu Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie programowania 2014-2020.

Omówione zostały zmiany w kwalifikowalności wydatków, wprowadzone w 2013 roku.

Polecam Państwu również artykuł dotyczący sposobu archiwizacji dokumentacji, która obowiązuje po zakończeniu realizacji projektu. Dodatkowo przygotowaliśmy informacje o ogłaszanych konkursach przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych oraz ogólne informacje w zakresie funkcjonowania Zespołu ds. Projektów Innowacyjnych i Współpracy Ponadnarodowej w PO KL.

Stałym elementem biuletynu będą artykuły poświęcone dobrym praktykom w ramach PO KL w zakresie otrzymania wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Życzę miłej i inspirującej lektury

p.o. Dyrektora Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych

W numerze

- 3 Nowa perspektywa programowania na lata 2014–2020. Efektywne i skuteczne osiąganie rezultatów oraz koncentracja środków
- 5 Wpływ inwestycji w zasoby ludzkie na rozwój gospodarczy w województwie mazowieckim
- 6 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw odpowiedzią na zmiany zachodzące na rynku
- 8 Dobre praktyki – Paleta możliwości dzięki wsparciu z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
- 10 Wywiad z Członkiem Zarządu Województwa Mazowieckiego Wiesławem Raboszukiem
- 12 Zmiany w kwalifikowalności wydatków w 2013 roku
- 14 Start-up z Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki – Firma Puk Puk projekt na spełnienie marzeń
- 16 Dokumentacja projektowa – jak prawidłowo przechowywać i archiwizować?
- 18 Innowacyjność i ponadnarodowość w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki

PUNKT INFORMACYJNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

SZUKASZ INFORMACJI JAK POZYSKAĆ FUNDUSZE EUROPEJSKIE?
zaczynj od Punktu Informacyjnego

Zapraszamy do kontaktu z Konsultantami Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich na Mazowszu

infolinia 0801 101 101
tel. 22 542 22 73, 22 542 22 74
22 542 22 75, 22 542 22 77, 22 542 24 38
punkt_kontaktowy@mazowia.eu

www.mazowia.eu
www.fan.mazowia.eu
f /pife.mazowsze

CHCESZ WIEDZIEĆ WIĘCEJ O POKL?

ODWIEDŹ NASZĄ STRONĘ

pokl.mazowia.eu

Redakcja: Ilona Nasiadka, Marianna Jeż, Michał Nędział

Współpraca: Paulina Gutowska, Joanna Łupińska

Projekt, opracowanie graficzne, przygotowanie do druku, korekta, skład komputerowy: DAUNPOL Sp. z o.o.

Wydawca: Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych

Nakład: 5 000 egz., egzemplarz bezpłatny

ISSN 2082-3517

Jeżeli jesteście Państwo zainteresowani otrzymaniem egzemplarza biuletynu POKL, prosimy o przesłanie wiadomości e-mail z informacją na adres: punkt_kontaktowy@mazowia.eu

N

Nowa perspektywa programowania na lata 2014–2020. Efektywne i skuteczne osiągnięcie rezultatów oraz koncentracja środków

W lipcu 2013 roku Parlament Europejski zatwierdził ramy finansowe na lata 2014–2020. Ostateczne głosowanie w tej sprawie odbędzie się jesienią. To dobra informacja dla samorządów województw, które pracują obecnie nad kształtem nowych programów operacyjnych. Ze wstępnych ustaleń wynika, że Mazowsze otrzyma na kolejne lata ponad 3,3 mld euro, z czego 1,9 mld euro trafi do programu operacyjnego.

Mazowsze to region dużych dysproporcji. W ostatnich latach województwo znacząco rozwinęło się gospodarczo, co znalazło odzwierciedlenie w unijnych statystykach.

Po 2013 roku Mazowsze będzie pierwszym polskim regionem, który w unijnej klasyfikacji opuści kategorię najslabiej rozwiniętych, co oznacza, że zaczną obowiązywać inne zasady wsparcia. Z jednej strony jest to powód do dumy, z drugiej konieczność gospodarowania środkami o niższym poziomie dofinansowania. Ale należy jednocześnie podkreślić, że dzięki staraniom władz województwa oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego Mazowsze otrzyma maksymalną alokację, jaka może być przyznana regionowi w kategorii lepiej rozwiniętych.

Pamiętajmy, że na statystyczny efekt zamożności wpływa Warszawa. Różnica PKB per capita między Warszawą a najbiedniejszymi powiatami Mazowsza to proporcja 4:1. Dlatego też istnieje duża szansa, że zasady wsparcia dla tej części Mazowsza, która nie wchodzi w skład aglomeracji warszawskiej, będą zbliżone do zasad obowiązujących w innych regionach Polski.

Formą kontraktu pomiędzy Polską a Komisją Europejską będzie **Umowa Partnerstwa**. Założenia do Umowy Partnerstwa zostały już w Polsce opracowane, poddane konsultacjom społecznym i przyjęte przez Rząd 15 stycznia 2013 roku. Aktualnie trwają konsultacje społeczne Projektu Umowy Partnerstwa.

Dokument ten określa m.in.:

- zakres wsparcia ze środków europejskich w wybranych obszarach tematycznych,
- liczbę i zakres programów operacyjnych,
- sposób podzielenia interwencji pomiędzy programy krajowe i regionalne,
- zarys systemu wdrażania,
- sposób uzupełniania się polityki spójności, wspólnej polityki rolnej oraz wspólnej polityki rybackiej.

Jest on podstawą do pracy nad krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi.

Jak wygląda uaktualniony harmonogram prac nad przygotowaniem dokumentów programowych na lata 2014–2020?

Zakłada on opracowanie ostatecznej wersji Umowy Partnerstwa i przedłożenie projektu dokumentu Radzie Ministrów w listopadzie 2013 roku. Akceptacja programów operacyjnych przez Radę Ministrów planowana jest na grudzień tego roku. Pamiętajmy, że jednocześnie trwają prace nad przygotowaniem programów operacyjnych. Będą one równolegle analizowane pod względem

zgodności z przygotowywanym projektem Umowy Partnerstwa, przeprowadzona zostanie analiza ex-ante oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Dokumenty te będą oczywiście podlegały konsultacjom społecznym. To z pewnością jest sprawą oczywistą, ale nie zaszkodzi przypomnieć, że ważne, aby każdy podmiot, który chce mieć wpływ na proces planowania perspektywy programowania, śledził ten proces i się do niego przyłączył.

Po przyjęciu Umowy Partnerstwa i programów operacyjnych przez Radę Ministrów dokumenty zostaną niezwłocznie przekazane Komisji Europejskiej.

Celem programów operacyjnych jest uszczegółowienie zasad i sposobów obsługi wdrażania Funduszy Europejskich. Programy dzielą się na osie priorytetowe, a te na działania.

Pomiędzy rządem polskim a samorządem terytorialnym zostanie podpisany **Kontrakt Terytorialny**. Będzie on negocjowany odrębnie przez dwie strony: rząd i samorząd terytorialny na poziomie województwa.

Taka umowa zostanie zawarta z samorządem każdego województwa w Polsce. Pozwoli to uzgodnić zakres wsparcia z Funduszy Europejskich, w zależności od uwarunkowań i potrzeb konkretnego regionu, wprowadzić indywidualne rozwiązania, zaprogramować różne przedsięwzięcia priorytetowe z punktu widzenia konkretnego województwa. Dzięki indywidualnemu podejściu do poszczególnych obszarów geograficznych efektywność wykorzystania środków z Funduszy Europejskich będzie wyższa, pozwoli na ich koncentrację tam, gdzie ich przełożenie na osiągnięcie celów i rezultatów będzie największe.

Formalne negocjacje Kontraktów Terytorialnych zaplanowane są na okres czerwiec – sierpień 2013 roku. Planuje się, że do listopada kontrakty zostaną przygotowane, a następnie zatwierdzone przez Radę Ministrów i właściwe zarządy województw.

Główne cele, których realizacji posłuży wsparcie uzyskane na podstawie polityki spójności w latach 2014–2020

Punktem odniesienia dla planowania perspektywy na lata 2014–2020 jest Strategia Rozwoju Kraju 2020. Głównymi celami rozwojowymi Polski na najbliższe lata są **wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów**, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój, oraz poprawa jakości życia ludności. Cele te realizowane będą w trzech obszarach:

- konkurencyjna gospodarka,
- spójność społeczna i terytorialna,
- sprawne i efektywne państwo.

To właśnie w te kluczowe obszary powinny być inwestowane pieniądze unijne.

We Wspólnych Ramach Strategicznych i propozycjach rozporządzeń na przyszłą perspektywę Komisja Europejska wskazała 11 celów tematycznych, które będą musiały uwzględnić państwa

członkowskie, przygotowując zasady podziału Funduszy Europejskich w latach 2014–2020.

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) w latach 2014–2020

Zgodnie z przyjętymi przez Radę Ministrów Załoženiami Umowy Partnerstwa działania Europejskiego Funduszu Społecznego realizowane na szczeblu krajowym dotyczyć będą:

- zwalczania różnego typu dyskryminacji (cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem);
- poprawy jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć (cel tematyczny 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie);
- aktywnego i zdrowego starzenia się społeczeństwa, modernizacji i wzmocnienia instytucji rynku pracy (cel tematyczny 8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników);
- inwestycji w zdolności instytucjonalne oraz efektywność administracji publicznej, mając na względzie reformy, poprawę regulacji i dobre rządzenie, budowania potencjału dla instytucji związanych z zatrudnieniem, edukacją, usługami socjalnymi (cel tematyczny 11. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej).

Natomiast na szczeblu regionalnym działania Europejskiego Funduszu Społecznego dotyczyć będą:

- zapewniania dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowania lokalnych inicjatyw; trwałej integracji na rynku pracy ludzi młodych; samozatrudnienia, przedsiębiorczości oraz tworzenia nowych miejsc pracy; wspierania zdolności przystosowania się przedsiębiorstw i pracowników do zmian oraz zwiększenia inwestycji w kapitał ludzki (cel tematyczny 8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników);
- aktywnej integracji, integracji społeczności marginalizowanych, lokalnych strategii rozwoju, zwiększania dostępności, wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych przez rozwój kultury informatycznej, inwestycji w e-integrację (cel te-

matyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem).

Niektóre działania, np. dotyczące ekonomii społecznej, wspierania dostępu do uczenia się przez całe życie oraz edukacji na różnych poziomach, będą realizowane jednocześnie na poziomie krajowym i regionalnym, w odniesieniu do zasięgu i typów, to znaczy: kraj – rozwiązania systemowe, region – konkretne indywidualne projekty.

Obszary tematyczne, w których zaplanowana została największa koncentracja środków

Inwestycje unijne powinny służyć rozwojowi dziedzin, obszarów, które są istotne z punktu widzenia rozwoju kraju.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego minimum 20% środków musi być przeznaczonych na działania związane z włączeniem społecznym i ograniczaniem ubóstwa.

Obecnie trwają konsultacje społeczne Projektu Umowy Partnerstwa. Na stronie www.funduszeuropejskie.gov.pl dostępny jest Projekt Umowy Partnerstwa oraz formularz zgłaszania uwag on-line.

„Jesteśmy o krok bliżej do nowej perspektywy finansowej. Środki unijne to dla Mazowsza szansa na inwestycje i jeszcze szybszy rozwój. Za nami trudne negocjacje, których celem było wywalczenie dla regionu jak największej puli środków. Jednak to nie koniec naszych działań. Kolejne miesiące staną pod znakiem dalszych rozmów. Jestem wdzięczny przedstawicielom naszego Rządu, że mogliśmy wspólnie zabiegać o właściwe finansowanie dla Mazowsza” – podkreślił marszałek Adam Struzik w informacji prasowej.

Wpływ inwestycji w zasoby ludzkie na rozwój gospodarczy w województwie mazowieckim

Znaczenie kapitału ludzkiego w gospodarce zdecydowanie rośnie, odpowiednio do wzrostu znaczenia gospodarki opartej na wiedzy.

Niezaprzeczalnie jednym z czynników wspierających proces wzrostu gospodarczego jest edukacja i inwestycja w potencjał społeczny. Szczególnie jeśli proces edukacyjny odpowiada na potrzeby dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, a nabywanie nowych umiejętności ukierunkowane jest na zapotrzebowanie rynku pracy, który odzwierciedla przeobrażenia współczesnego świata.

Kluczowe jest położenie nacisku na wykształcenie, motywację, umiejętności pracowników i pracodawców. Niezbędna jest poprawa jakości systemu edukacji, dostosowanie programów i metod nauczania do wymogów rynku oraz stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w mikroprzedsiębiorstwach, rozwój pracowników, modernizacja, a także adaptacja przedsiębiorstw do zmian rynkowych. Spełnienie powyższych warunków to jednocześnie stworzenie realnych możliwości dla rozwoju gospodarczego.

Takie strategiczne podejście widoczne jest na Mazowszu. Przyniosło ono w ostatnich latach wymierne korzyści gospodarcze. Region był i nadal jest liderem polskich przemian, rozwija się najdynamiczniej w Polsce. Tempo wzrostu gospodarczego sprawia, że województwo najszybciej pokonuje dystans rozwojowy w stosunku do rozwiniętych regionów Unii Europejskiej. Umiejętnie korzysta z szans rozwojowych, jakie daje skuteczne i przede wszystkim użyteczne z punktu widzenia rzeczywistych potrzeb zarządzanie środkami z komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) województwa mazowieckiego.

Według informacji zawartych w analizie *Postęp w realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* do 30 czerwca 2013 roku w województwie mazowieckim zawarto najwięcej umów dotyczących realizacji projektów z komponentu regionalnego PO KL – Priorytety VI–IX, w porównaniu ze wszystkimi pozostałymi regionami Polski. Podpisano 4 540 umów. Oznacza to, że rozwój kapitału ludzkiego jest postrzegany jako decydujący czynnik odgrywający kluczową rolę

w osiągnięciu wysokiego poziomu rozwoju i konkurencyjności gospodarki regionu. Podejmowane są działania zmierzające do budowania zarówno społeczeństwa informacyjnego, jak i systemu rozwoju innowacji i wzmacniania potencjału kadrowego sektora badań i rozwoju, a także wspierania przedsiębiorczości.

Z przedstawionych wcześniej analiz wynika, że spośród wszystkich województw to w województwie mazowieckim najwięcej pracujących dorosłych osób, bo aż 94 300 wzięło udział w projektach szkoleniowych w Priorytecie VIII PO KL. Z tego priorytetu przede wszystkim różnego typu szkoleniami objętych zostało 7 300 przedsiębiorców. Wsparcie w ramach tych projektów ma na celu pomóc i ułatwić zarówno pracownikom, jak i przedsiębiorcom przechodzącym procesy restrukturyzacyjne adaptację do zmian zachodzących w gospodarce. Ten typ projektów w całym PO KL cieszy się największym zainteresowaniem na Mazowszu. Wynika to z tego, że gospodarka zmienia się dynamicznie i osoby zatrudnione muszą się cały czas uczyć, zdobywać wiedzę i umiejętności, by być konkurencyjne na rynku pracy.

Budowanie kapitału ludzkiego i podnoszenie jego jakości, wspieranie kapitału przedsiębiorczości, wiedzy i innowacyjności to tworzenie warunków dla konkurencyjności Mazowsza i inwestowanie w rozwój innowacyjnej gospodarki. Świadczy o tym dodatkowo fakt, że na Mazowszu, w porównaniu z innymi regionami Polski, najwięcej, bo 18 191 osób uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej, takie szacunki przedstawione są w opracowaniu *Efekty wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*.

To nie tylko nowe miejsca pracy, ale również kilkanaście tysięcy zrealizowanych, często innowacyjnych pomysłów. To ogromna grupa zaktywizowanych osób, które były bez pracy, a zostały przeszkolone i często dalej uczą się przedsiębiorczości, bo prowadzenie własnej działalności gospodarczej wymaga ustawicznego podnoszenia kwalifikacji i zdobywania wiedzy. Ten typ pomocy to realna i efektywna inwestycja w człowieka, który wcześniej nie widział dla siebie możliwości na rynku pracy.

Zgodnie z badaniem *Efektywność działań aktywizacyjnych rynku pracy odnoszących się do wspierania samozatrudnienia i przedsiębiorczości w ramach FP i PO KL na Mazowszu poprzez przyznanie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej* zdecydowana większość beneficjentów, aż 84%, na Mazowszu deklaruje, że prowadząc działalność gospodarczą, wykorzystuje wiedzę lub umiejętności zdobyte w trakcie udziału w projekcie. Ponadto pośrednim efektem zatrudnieniowym, wynikającym z przyznania dotacji na założenie działalności gospodarczej, jest 19% przedsiębiorstw, które zatrudniało dodatkowych stałych pracowników poza właścicielem.

Szczególnie mocno należy podkreślić wysokie wskaźniki utrzymywania się na rynku firm tworzonych przez beneficjentów, którzy otrzymali dotację na założenie własnego przedsiębiorstwa. Są one znacznie wyższe niż analogiczne wskaźniki podawane przez GUS dotyczące ogółu działalności gospodarczej osób fizycznych w Polsce. Z danych przedstawionych w badaniu *Efektywność działań aktywizacyjnych rynku pracy*, wykonanym na zlecenie Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy, wynika, że spośród firm założonych w 2010 roku 85% przedsiębiorstw istniało co najmniej do końca 2011 roku, a 65% do grudnia 2012 roku. Ten wskaźnik najlepiej świadczy o tym, że inwestycje w kapitał ludzki prowadzone na Mazowszu były celowe, a z ich efektów będziemy korzystać przez kolejne lata.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki koncentruje się (w uproszczeniu) na czterech obszarach działania dotyczących: rynku pracy, integracji społecznej, kształcenia regionalnych kadr gospodarki oraz rozwoju wykształcenia i kompetencji w regionie. Są to elementy, które budują kapitał ludzki. Pomagają rozwinąć potencjał zawarty w każdym człowieku, jego poziom wiedzy i umiejętności adaptacyjne do zmieniającej się rzeczywistości, kreatywność i zdolność do pracy. Takie inwestowanie w zasoby

ludzkie przyczynia się do większej efektywności pracy, co przekłada się na przyspieszenie wzrostu gospodarczego.

Ta diagnoza znalazła potwierdzenie, a zarazem zalecenie w wytycznych przyjętych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. To długa perspektywa, ale pewne jest, że szczególne miejsce zajmie w niej budowanie silnej i konkurencyjnej gospodarki Mazowsza, mającej na uwadze dobro społeczne, przy jednoczesnym niwelowaniu różnic w subregionach. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku stanowi przeanalizowaną – na podstawie twardych danych, a także wniosków z wielu dyskusji i konsultacji społecznych – koncepcję rozwoju Mazowsza. Uwzględnia cele europejskich i krajowych dokumentów strategicznych. W materiałach opublikowanych w związku z konferencją w Warszawie, inaugurującą proces konsultacji społecznych projektu zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku czytamy: „Polityka rozwoju regionu (...) koncentrować się będzie przede wszystkim na działaniach zorientowanych na strategiczne dziedziny decydujące o konkurencyjności województwa mazowieckiego. (...) Sukces województwa mazowieckiego nie jest możliwy bez wykorzystania kapitału ludzkiego do tworzenia nowoczesnej gospodarki”.

Rozwój pracowników i przedsiębiorstw odpowiedzią na zmiany zachodzące na rynku

Gospodarka oparta o wiedzę to jeden z celów, jaki stawia sobie województwo mazowieckie

Procesy restrukturyzacyjne dotyczące zmian w gospodarce niosą ze sobą realne ryzyko spadku zatrudnienia. Przeciwdziałanie bezrobociu, które jest skutkiem procesów modernizacyjnych, wymaga wsparcia zarówno skierowanego do przedsiębiorców, jak i pracowników oraz współpracy instytucji rynku pracy i samorządów lokalnych. Aktualizacja bądź całkowita zmiana kwalifikacji, podnoszenie wiedzy, kompetencji i umiejętności pracowników oraz pracodawców jest

możliwa dzięki wprowadzaniu szerokiej oferty szkoleń odpowiednio dostosowanej do zapotrzebowania na rynku pracy. Również w przewidywalnej niedalekiej przyszłości. Oferta szkoleniowa musi być odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby danego przedsiębiorstwa oraz potencjalnych pracowników, jak również odpowiedzią na przyjęte założenia rozwojowe regionu. Należy wykorzystywać narzędzia, jakim są różnego typu szkolenia. Wzmacniać tendencję rosnącego zainteresowania aktualizacją umiejętności zawodowych, które pozwolą wejść bądź utrzymać się na zmieniającym się rynku pracy.

Konkurs POKL Priorytet VIII, Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie

Projekty, które zostaną zrealizowane w ramach konkursu, wzmocnią zdolności adaptacyjne pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce. Jest to szczególnie istotne w świetle procesu wdrażania zasad gospodarki opartej o wiedzę, konieczności efektywnego wykorzystania już posiadanego potencjału społecznego, kreowania przemian korzystnych dla rozwoju konkurencyjności przedsiębiorstw Mazowsza.

Kto może aplikować?:

Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy to osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie odrębnych przepisów), które spełniają kryteria określone w dokumentacji konkursowej. Dopuszcza się możliwość występowania o dofinansowanie projektu i jego realizację przez jednostkę organizacyjną samorządu terytorialnego nieposiadającą osobowości praw-

nej, która działa w imieniu i na rzecz jednostki samorządu terytorialnego na podstawie stosownego pełnomocnictwa.

Do kogo kierowane są działania?:

Projekty realizowane w ramach Poddziałania 8.1.2 muszą być skierowane bezpośrednio do następujących grup odbiorców:

- pracodawców i pracowników pracodawców przechodzących procesy restrukturyzacyjne;
- osób, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu.

Typy projektów możliwych do realizacji w ramach konkursu:

Wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement, obejmujących m.in.:

- szkolenia i poradnictwo zawodowe (obligatoryjne formy wsparcia przewidziane w ramach projektu),
- poradnictwo psychologiczne,
- pośrednictwo pracy,
- staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie,
- subsydiowanie zatrudnienia uczestnika projektu u nowego pracodawcy,
- bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą poprzez zastosowanie następujących instrumentów:

- a) doradztwa (indywidualnego i grupowego) oraz szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- b) przyznania środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości, do wysokości 40 tys. zł na osobę;
- c) wsparcia pomostowego udzielanego w okresie od 6 do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmującego finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie wyższej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu wypłacenia dotacji, połączonego z doradztwem oraz

pomocą w efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu),

- jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia.

Szczegółowe kryteria dostępu i kryteria strategiczne określone są w dokumentacji konkursowej. Przygotowując projekt aplikacyjny, należy je rozważyć i przeanalizować, uwzględniając podczas konstruowania logiki projektowej. Każdy z priorytetów, działań i poddziałań ma „przypisane” i obowiązujące kryteria szczegółowe. W przypadku poszczególnych konkursów POKL brana jest pod uwagę specyfika danego obszaru oraz województwa. Instytucje Pośredniczące na podstawie Planów działań określają kryteria szczegółowe, te informacje każdorazowo, dokładnie i analitycznie należy sprawdzać w dokumentacji konkursowej – nawet jeśli napisaliśmy już kilka lub kilkanaście wniosków aplikacyjnych.

W trwającym obecnie naborze, prowadzonym przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU) ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, zastosowano m.in. następujące kryteria dostępu, które będą weryfikowane na etapie oceny formalnej:

- projekt jest skierowany do grup docelowych z obszaru województwa mazowieckiego;
- projektodawca składa nie więcej niż dwa wnioski o dofinansowanie projektu w ramach danego konkursu;
- zakończenie realizacji projektu nie może nastąpić później niż 30 czerwca 2015 roku;
- projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa mazowieckiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.

Oczywiście to tylko przykłady, pełna informacja – wraz z uzasadnieniem – o kryteriach: formalnych, dostępu, strategicznych, horyzontalnych i merytorycznych, znajduje się w dokumentacji konkursowej.

Informacje można uzyskać w Głównym Punkcie Informacyjnym przy ul. Jagiellońskiej 74 w Warszawie, pod numerami tel.: 22 542 22 73, 22 542 22 74, 22 542 22 75, 22 542 22 77, 22 542 24 38 oraz w Lokalnych Punktach Informacyjnych Oddziałów Zamiejscowych w Ciechanowie: 23 672 32 74, Ostrołęce: 29 760 92 36, Płocku: 24 262 23 74, Radomiu: 22 542 22 52, Siedlcach: 22 542 23 07, a także pod numerem infolinii: 801 101 101, e-mail: punkt_kontaktowy@mazowia.eu

Paleta możliwości dzięki wsparciu z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

„Jesteś bezrobotny? Znajdujesz się w okresie wypowiedzenia z przyczyn zakładu pracy? Masz pomysł na biznes, ale brak Ci środków finansowych? Zgłoś się do naszego projektu”. Tak na swojej stronie internetowej firma szkoleniowa KDK Info Sp. z o.o. zachęcała do udziału w projekcie „Paleta możliwości”. Osoby zainteresowane, które spełniały warunki naboru, mogły skorzystać ze wsparcia finansowego w formie bezzwrotnej dotacji na otwarcie i prowadzenie działalności gospodarczej oraz finansowego wsparcia pomostowego.

Projekt jest współfinansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VIII, Regionalne Kadry Gospodarki, Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Celem projektu jest przeszkolenie zakwalifikowanych osób, by z powodzeniem rozpoczęły i prowadziły przez minimum 12 miesięcy działalność gospodarczą. Ważnym zatem elementem był komponent edukacyjny, który został już zakończony, czyli oferta różnorodnych szkoleń, będących rzeczywistą inwestycją w kapitał ludzki, pozwalających nie tylko nauczyć się jak prowadzić własny biznes, ale również jak rozwijać zdobytą wiedzę i doświadczenie.

Aby osiągnąć założony cel, dla beneficjentów pomocy została stworzona prawdziwa paleta możliwości, z której mogli i nadal mogą korzystać, inwestując w wiedzę i umiejętności. Wsparcie psychologiczne, które uzyskali uczestnicy, wzmocniło ich wiarę we własne możliwości; szkolenia, indywidualne doradztwo oraz uzyskane fundusze umożliwiły zrealizowanie pomysłu na własną firmę.

Grupę docelową projektu stanowiły osoby, które zamierzały rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej na terenie województwa mazowieckiego oraz spełniały jeden z poniższych warunków:

- były zarejestrowane jako osoby bezrobotne, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed przystąpieniem do projektu;
- były zatrudnione na podstawie umowy o pracę, ale zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy – otrzymały wypowiedzenie.

A zatem jak wyglądała paleta możliwości, z jakiej mogli korzystać uczestnicy projektu ?

Przede wszystkim złożyło się na nią indywidualne doradztwo zawodowe i psychologiczne w następującym wymiarze:

doradztwo zawodowe: 8 godzin każda osoba, doradztwo psychologiczne dla mężczyzn: 8 godzin każda osoba, doradztwo psychologiczne dla kobiet: 12 godzin każda osoba.

Jak widać, kobiety mogły skorzystać z większej liczby godzin. Ten dodatkowy pakiet miał na celu przede wszystkim przełamanie u uczestniczek projektu barier i obaw związanych z rozpoczęciem samodzielnej działalności gospodarczej. Według analizy dokonanej przez firmę KDK Info Sp. z o.o. przed realizacją projektu zwolnienia grupowe dotyczyły w dużej mierze kobiet. Jednocześnie jest to grupa, która rzadziej decyduje się na założenie własnej firmy. Komponent dotyczący wsparcia psychologicznego nazwa-

no „Kobieta w biznesie”. Podczas zajęć trenerzy skupiali się na wzmocnieniu samooceny i motywacji uczestniczek, przed którymi stało wyzwanie założenia i poprowadzenia własnej firmy.

Dodatkowe szkolenia przekwalifikujące i służące podwyższaniu kwalifikacji

Udział w szkoleniach był premiowany. Osoby, które zostały zakwalifikowane do udziału w projekcie oraz uczestniczyły i ukończyły blok doradczo-szkoleniowy z minimum 80-procentową obecnością na zajęciach, mogły ubiegać się o dotację na założenie własnej firmy oraz o finansowanie pomostowe.

Co jest ważne, szkolenia miały charakter indywidualny, służyły podwyższeniu kwalifikacji zawodowych i dotyczyły różnych aspektów, w zależności od potrzeb uczestników projektu. Dla każdej osoby obszar szkolenia był ustalany osobno, sztywno niejako „na miarę” potrzeb i możliwości, tak by rezultat był jak najbardziej efektywny. Dlatego ich zakres merytoryczny dotyczył takich zagadnień jak: sprzedaż i obsługa klienta, umiejętności interpersonalne, księgowość, marketing, reklama, szkolenia interformatyczne dotyczące zarządzania, aspektów prawnych itp. Co istotne, trenerzy dysponowali nie tylko wiedzą teoretyczną, lecz także praktyczną w poszczególnych obszarach. Taka forma zindywidualizowania szkoleń była szczególnie dobrze oceniana przez uczestników. Na szkolenia indywidualne przeznaczono 90 godzin na każdą osobę. To dużo, a biorąc pod uwagę ich różnorodność – od ekonomii, zarządzania, księgowości do szkoleń miękkich, dotyczących kwestii budowania relacji interpersonalnych czy wizerunku firmy – same szkolenia stwarzały paletę możliwości. Wraz z tą obszerną ofertą szkoleniową pojawiło się wiele różnych pomysłów na założenie własnej firmy – kolejna paleta możliwości odnalezienia się na rynku pracy i realizacji celów życiowych dużej grupy osób.

Spora dawka wiedzy, czyli szkolenia „Moja firma”

Było to szkolenie grupowe, ale praca odbywała się w małych, sześcioosobowych zespołach. Tak mała grupa daje komfort prawie zindywidualizowanej pracy, ale jednocześnie wzbogaconej o doświadczenia współuczestników. Na każdą grupę przeznaczono 80 godzin szkoleniowych.

Zajęcia obejmowały przygotowanie biznesplanów, strategii wizji i misji firmy, którą uczestnicy planowali prowadzić. Niezwykle

ważne były szkolenia dotyczące form prawnych prowadzenia działalności gospodarczej. Moduł ten miał przygotować uczestników pod względem prawnym i formalnym do założenia i prowadzenia własnej firmy. Te skomplikowane zagadnienia są większością osób mało albo wcale nieznane, dlatego formuła pracy w małych grupach, wymieniających się wątpliwościami i uwagami, była bardziej efektywna.

Uczestnicy szkoleń mieli za zadanie napisać profesjonalne biznesplany. Zostały one poddane wnikliwej ocenie, w której brano pod uwagę zasadność i wysokość środków, jakie zostaną przyznane na rozpoczęcie oraz prowadzenie działalności gospodarczej.

Na etapie planowania działań w projekcie wnioskodawca zadbał także o wprowadzenie rozwiązań zapobiegających ryzykom i sytuacjom losowym, które przecież zawsze mogą się zdarzyć. Zostały określone zasady utworzenia grupy rezerwowej – wolnych słuchaczy – którzy mogli uczestniczyć w szkoleniach „Moja firma”. Były to osoby, które przeszły pozytywnie etap rekrutacji i zostały zakwalifikowane jako potencjalni uczestnicy projektu oraz umieszczone na liście rezerwowej.

Osoby te miały możliwość uzyskania jednorazowej dotacji na rozwój przedsiębiorczości w przypadku, gdyby zakwalifikowany uczestnik projektu na etapie oceny biznesplanu nie uzyskał wymaganego minimum 60% punktów. Wówczas osoba z listy rezerwowej, której ocena biznesplanu przekroczyłaby wymaganą liczbę punktów, mogłaby starać się o przyznanie dotacji, ale bez finansowania pomostowego.

Pierwsze inwestycje, czyli wsparcie finansowe na rozwój przedsiębiorczości w wysokości do 40 tys. zł na osobę

Jednorazowe wsparcie umożliwiło sfinansowanie pierwszych wydatków inwestycyjnych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Środki mogły być przeznaczone na pokrycie kosztów inwestycyjnych, niezbędnych dla prowadzenia zaplanowanej i zaakceptowanej działalności gospodarczej, w tym m.in. na zakup:

- składników majątku trwałego,
- wyposażenia,
- kosztów prac remontowych i budowlanych,
- środków obrotowych, które były podstawą procesu produkcyjnego w wysokości maksymalnie do 10% wartości dotacji.

Inwestycje zostały szczegółowo przemyślane przez beneficjentów pomocy, opisane w biznesplanach, dostosowane do indywi-

dualnych, najpilniejszych potrzeb. Pozwoliły sfinansować zakupy produktów i usług, bez których niemożliwe byłoby rozpoczęcie działalności gospodarczej, były to np. niezbędne programy komputerowe, w tym bardzo specjalistyczne, m.in. do prowadzenia kampanii mailingowej, zakupy baz danych, wyposażenie biura, w tym sprzęt komputerowy, telefony, skaner, urządzenia wielofunkcyjne, niszczarka do dokumentów, bindownica, dysk zewnętrzny.

To bardziej typowe przykłady. Ale zakupione sprzęty były tak różnorodne jak „paleta możliwości” pomysłów na biznes, np. maszyna na overlock, specjalistyczna maszyna do szycia i stół do prasowania, hafciarka, kufer kosmetyczny na rolkach, zestaw do makijażu, do manicure’u, ekspres do kawy, zmywarka gastronomiczna, blender, podgrzewacz rolkowy do parówek, kostkarka natryskowa, terminal do płacenia, drukarka fiskalna, multisejf, aparat fotograficzny i obiektyw do aparatu, lustrzanka cyfrowa, dalmierz cyfrowy, dyktafon. Uczestnicy projektu mogli dokonywać zakupu surowców, towarów i materiałów, które były im niezbędne do rozpoczęcia działalności.

Część wydatków związana była z tworzeniem wizerunku firmy. Beneficjenci pomocy w biznesplanach uwzględniali koszty wyprodukowania wizytówek, stworzenia strony internetowej, reklamy, banerów, szyldów. Świadczy to o dobrym wykorzystaniu informacji przekazanych na szkoleniach, dotyczących reklamy i rozpoznawalności nowej firmy na rynku oraz zdobywania potencjalnych klientów.

Ułatwienia na początek, czyli finansowe wsparcie pomostowe przez okres 6 miesięcy z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Wsparcie pomostowe udzielane było w wysokości do 1386 zł miesięcznie na osobę w celu ułatwienia początkującemu przedsiębiorcy pokrycia obowiązkowych opłat, ponoszonych w pierwszym okresie prowadzenia działalności gospodarczej. Były to m.in. koszty ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych, podatków oraz opłat administracyjnych związanych z prowadzoną działalnością.

Wsparcie pomostowe przyznane zostało 30 osobom, 18 kobietom i 12 mężczyznom, których wnioski uzyskały najlepszą średnią ocen przyznawanych przez dwóch ekspertów z powołanej Komisji Oceny Wniosków.

Projekt kończy się w grudniu 2013 roku. Wszystkim przedsiębiorcom, którzy skorzystali z palety możliwości, jakie dała im realizacja projektu, życzymy dalszych sukcesów gospodarczych.

Są to inwestycje, które już procentują kolejną paletą możliwości, tym razem dla mieszkańców regionu. W efekcie powstało bowiem 30 nowych firm w takich branżach jak: telekomunikacja, marketing, aranżacja wnętrz, doradztwo, usługi fotograficzne, usługi szkoleniowe i doradcze, usługi finansowe, usługi krawieckie, usługi kosmetyczne, usługi turystyczne, usługi rozrywkowe (pub), usługi prawnicze, sprzedaż rękodzieła, działalność wydawnicza. Są to firmy, które dają mieszkańcom nowe możliwości korzystania z usług oraz stworzą w przyszłości nowe miejsca pracy.

Wysokość dotacji całego projektu: 2 505 064,00 zł
Czas trwania projektu: 1.05.2012–31.12.2013

Wywiad z Członkiem Zarządu Województwa Mazowieckiego Wiesławem Raboszukiem

Panie Marszałku, zbliża się nowy okres programowania. Jakie najważniejsze dokumenty strategiczne będą regulowały wsparcie z polityki spójności w okresie 2014–2020?

Wdrażanie Funduszy Europejskich w latach 2014–2020 opierać się będzie na dokumentach przygotowanych przez poszczególne państwa członkowskie. Będą to: Umowa Partnerstwa, programy operacyjne, Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Ich treść, zakres, najważniejsze założenia wynikają z dokumentów strategicznych: unijnych – Strategia Europa 2020, krajowych – m.in. Strategia rozwoju kraju do roku 2020 oraz dziewięć strategii zintegrowanych: dotyczących innowacyjności, transportu, kapitału ludzkiego, kapitału społecznego, energetyki i środowiska, sprawności państwa, rozwoju regionalnego, rozwoju rolnictwa oraz obszarów wiejskich.

W październiku 2011 roku Komisja Europejska zaprezentowała propozycję pakietu legislacyjnego dla polityki spójności na lata 2014–2020, który przede wszystkim obejmuje rozporządzenie ogólne i rozporządzenia dotyczące poszczególnych Funduszy Europejskich, w tym m.in. Europejskiego Funduszu Społecznego. W marcu 2012 roku Komisja Europejska przedstawiła Wspólne Ramy Strategiczne, które powinny ułatwić państwom członkowskim przygotowanie się do wdrożenia kolejnej perspektywy finansowej. Władze krajowe i regionalne podczas opracowywania dokumentów dotyczących Funduszy Europejskich na lata 2014–2020 stosują

Wspólne Ramy Strategiczne, zobowiązując się do realizacji celów dotyczących rozwoju i zatrudnienia w Europie.

Głównym dokumentem przygotowywanym w Polsce na potrzeby perspektywy finansowej 2014–2020 jest Umowa Partnerstwa, która stanowi formę kontraktu między Polską a Komisją Europejską. Przedstawia ona strategię wykorzystania Funduszy Europejskich dla realizacji celów rozwojowych kraju w latach 2014–2020. Przygotowanie Umowy Partnerstwa poprzedza sporządzenie jej założeń. W Polsce zostały już one opracowane, poddane konsultacjom społecznym i przyjęte przez rząd 15 stycznia 2013 roku. Obecnie trwają konsultacje społeczne projektu Umowy Partnerstwa.

Jego ostateczna wersja zostanie uzgodniona i przekazana do zatwierdzenia Radzie Ministrów w listopadzie 2013 roku.

Równoległe do Umowy Partnerstwa przygotowywane są także programy operacyjne, których celem jest uszczegółowienie zasad i faktyczna obsługa wdrażania Funduszy Europejskich. Ich akceptacja przez Radę Ministrów planowana jest na grudzień bieżącego roku.

Kolejnym ważnym dokumentem jest Kontrakt Terytorialny, który jest wynikiem obustronnych negocjacji pomiędzy rządem a samorządem terytorialnym na poziomie województwa. Taka umowa zawarta będzie z samorządem każdego województwa w Polsce w celu m.in. uzgodnienia zakresu wsparcia z Funduszy Europejskich, indywidualizacji podejścia w zależności od cech konkretnego regionu,

**Przede wszystkim
planujemy działania
na rzecz aktywizacji rezerw
rynku pracy oraz poprawy
sytuacji demograficznej,
co znalazło odzwierciedlenie
w Strategii Rozwoju Mazowsza
do 2030 roku.**

rytorialnym na poziomie województwa. Taka umowa zawarta będzie z samorządem każdego województwa w Polsce w celu m.in. uzgodnienia zakresu wsparcia z Funduszy Europejskich, indywidualizacji podejścia w zależności od cech konkretnego regionu,

zaproprowania przedsięwzięć priorytetowych realizowanych na określonych geograficznie i tematycznie obszarach. Kontrakt ten w efekcie zostanie zatwierdzony przez Radę Ministrów i właściwe zarządy województw.

Czy Pana zdaniem działania finansowane w ramach EFS w nowej perspektywie w większym stopniu będą wykorzystywały zwrotne instrumenty finansowe?

W przyszłej perspektywie programowania planujemy szersze wykorzystanie instrumentów inżynierii finansowych. W obecnym programie został wprowadzony pilotaż tych działań, testujący wykorzystanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz funkcjonowanie już istniejących podmiotów ekonomii społecznej. Mamy nadzieję, że jeszcze do końca 2013 roku doświadczenia te pokażą nam, na ile wykorzystanie zwrotnych instrumentów finansowych jest skuteczniejszą formą aktywizacji od dotacji bezzwrotnej oraz co należy usprawnić lub zmodyfikować w całym systemie po 2014 roku.

Jednocześnie zachowane zostaną również formy bezzwrotnej pomocy, które wykorzystywane będą w głównej mierze w stosunku do grupy osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Przykładowo planowane jest udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, a pożyczek osobom, których sytuacja na rynku pracy jest łatwiejsza.

Panie Marszałku, jak ocenia Pan dotychczasowe efekty wdrażania PO KL na Mazowszu?

Województwo mazowieckie plasuje się w połowie rankingu wszystkich województw, patrząc z perspektywy wydatkowania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego. Łączna kwota środków przeznaczona na komponent regionalny PO KL w województwie mazowieckim wynosi ponad 935 mln euro. Do końca czerwca 2013 roku w województwie mazowieckim zawarto około 4,5 tys. umów dotyczących realizacji projektów z komponentu regionalnego PO KL. Liczby te przekładają się na efekty, o których warto przypominać. Mazowsze było i nadal jest liderem polskich przemian. Umiejętnie korzysta z szans rozwojowych, jakie daje skuteczne z punktu widzenia rzeczywistych potrzeb zarządzanie środkami z komponentu regionalnego PO KL województwa mazowieckiego. Warto podkreślić, że każdy

projekt realizowany w ramach PO KL ma znaczący wpływ na rozwój Mazowsza. Obecnie coraz częściej realizowane projekty wykorzystują różne źródła finansowania, łącząc m.in. ukierunkowanie na środki trwałe z inwestowaniem w zasoby ludzkie.

Jakie największe trudności według Pana mieli Beneficjenci podczas realizacji projektów z EFS?

Niemal każdy może przygotować wniosek i go zrealizować po dogłębnym zapoznaniu się z obowiązującymi wytycznymi w zakresie PO KL. Patrząc z perspektywy całego obecnego okresu programowania, można powiedzieć, że największe trudności sprawiała realizacja projektów objętych regułami pomocy publicznej. Duże trudności pojawiały się również w interpretacji kryteriów strategicznych. Po zakończeniu

oceny projektu i zakwalifikowaniu go do dofinansowania następuje etap rozliczeniowy. Wnioski o płatność są czasami odrzucane z różnych proceduralnych powodów, co może spowodować tymczasową utratę płynności finansowej. Trzeba mieć tego świadomość i dobrze się do tego przygotować. Mimo to realizacja projektów w ramach PO KL przynosi dużo korzyści dla Beneficjentów oraz dla rozwoju województwa mazowieckiego. Dlatego też zachęcam Państwa do składania projektów, na które są ogłaszane konkursy.

Panie Marszałku, jakie działania Pana zdaniem są najważniejsze w ramach Funduszu Społecznego dla rozwoju Mazowsza?

Przede wszystkim planujemy działania na rzecz aktywizacji rezerwy rynku pracy oraz poprawy sytuacji

demograficznej, co znalazło odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Mazowsza do 2030 roku. Mamy zamiar dostosować profile kształcenia do potrzeb terytorialnych zgodnie z wymogami nowoczesnej gospodarki, stawiamy na rozwój szkolnictwa zawodowego i kształcenia technicznego w szkołach wyższych, chcemy też dążyć do wyrównania szans edukacyjnych od najmłodszych lat.

Pamiętajmy, że zasoby ludzkie Mazowsza to nasz wielki kapitał, który jest tak samo ważny dla rozwoju województwa jak nowoczesna infrastruktura. Celem określonym w Strategii Rozwoju jest poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki.

W przyszłej perspektywie programowania planujemy szersze wykorzystanie instrumentów inżynierii finansowych. Jednocześnie zachowane zostaną również formy bezzwrotnej pomocy, które wykorzystywane będą w głównej mierze w stosunku do grupy osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Zmiany w kwalifikowalności wydatków w 2013 roku

Piętnastego lipca weszła w życie nowa wersja Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków, a zatem Beneficjenci muszą zaktualizować swoją wiedzę o zasadach prowadzenia projektów finansowanych ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL). Warto pamiętać, że wprowadzone zmiany dotyczą nie tylko przyszłych, lecz także obecnych Beneficjentów – podpisane umowy o dofinansowanie projektu PO KL przewidują, że przy wydatkowaniu środków przyznanych w ramach projektu należy stosować aktualną wersję Wytycznych. Oznacza to, że wszystkie wydatki ponoszone po 15 lipca 2013 roku muszą być zgodne z opisanymi poniżej zmianami.

Zasada konkurencyjności

Od stycznia 2010 roku zasadę tę mogą stosować Beneficjenci PO KL, którzy nie są jednostkami publicznymi wymienionymi w art. 3 Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych. Od tego czasu Instytucje Wdrażające i Pośredniczące nie mogą już zobowiązać Beneficjentów niebędących jednostkami sektora finansów publicznych do stosowania procedur wyboru wykonawcy wynikających z Ustawy Prawo zamówień publicznych. Choć oczywiście każdy podmiot realizujący projekt może skorzystać z takiego rozwiązania, jeśli np. obliguje go do tego jego wewnętrzny regulamin lub po prostu uważa, że takie rozwiązanie będzie korzystne i efektywne dla prowadzonych działań.

Wprowadzenie zasady konkurencyjności oznacza znacznie uproszczony tryb wyboru wykonawcy oraz mniej sformalizowany sposób wydatkowania przekazanych środków. Zastosowanie uproszczonego trybu w stosunku do Ustawy Prawo zamówień publicznych miało na celu dopuszczenie szerszego grona podmiotów do realizacji zamówień zleczanych przez Beneficjentów wydatkujących środki PO KL. Rzeczywistość jest jednak inna. Ze względu na brak precyzyjnego uregulowania Beneficjenci mają problemy z udowodnieniem, że procedura udzielenia zamówienia została przeprowadzona w sposób prawidłowy. W związku z powyższym w Wytycznych z zakresu kwalifikowania wydatków w ramach PO KL regularnie pojawiają się zapisy dopre-

cyzowujące obowiązki Beneficjenta. W ich najnowszej wersji wprowadzono obowiązek zamieszczania zapytania ofertowego na ogólnodostępnej, utworzonej specjalnie w tym celu, stronie internetowej. Przyjęte rozwiązanie powinno zapewnić uczciwą konkurencję i równe traktowanie wszystkich podmiotów podczas wyboru wykonawcy.

Obowiązek ten będzie spoczywał na Beneficjencie od momentu uruchomienia portalu. W chwili obecnej trwają nad nim prace. Wraz z jego ostatecznym udostępnieniem na stronie www.efs.gov.pl zostanie opublikowany komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego. Będzie on określał m.in. termin, od którego Beneficjenci będą mieli obowiązek upubliczniania zapytań ofertowych, zgodnie z zasadą konkurencyjności, na dedykowanym portalu. Wiadomo, że termin ten będzie nie krótszy niż 10 dni roboczych, licząc od dnia ogłoszenia wyżej wymienionego komunikatu Ministra.

Do tego czasu Beneficjenci mają obowiązek publikowania zapytań ofertowych na dotychczasowych zasadach, to znaczy przynajmniej na swojej stronie internetowej, jeśli taką dysponują.

Z uwagi na pojawiające się dotychczas wątpliwości w najnowszych Wytycznych doprecyzowano także zapis odnoszący się do 10-dniowego terminu na złożenie oferty przez wykonawcę. Wprowadzono definicję *dnia roboczego*. Zgodnie z nią jest to „każdy dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy (świąt)”. Powyższe zmiany służą zapewnieniu uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców podczas przeprowadzania procedury ich wyboru.

Okres kwalifikowalności wydatków

Dotychczasowy zapis w Wytycznych dopuszczał możliwość ponoszenia wydatków po okresie kwalifikowalności pod warunkiem, że odnoszą się one do okresu realizacji projektu, zostaną uwzględnione w końcowym wniosku o płatność i spełniają pozostałe warunki kwalifikowalności. Nowością jest wprowadzenie daty granicznej, czyli 30 stycznia 2016 roku, po której wydatki

wykazane we wniosku o płatność zostaną uznane za niekwalifikowalne, chyba że instytucja będąca stroną umowy wyrazi zgodę na późniejsze złożenie wniosku o płatność. Wprowadzone zmiany mają za zadanie umożliwić sprawne i terminowe zamknięcie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Personel realizujący projekt

Kwalifikowanie wydatków poniesionych na wynagrodzenie osoby, która jest zaangażowana do projektu na podstawie umowy cywilnoprawnej, a jednocześnie będącej pracownikiem beneficjenta zatrudnionym na podstawie stosunku pracy, jest możliwe wyłącznie w uzasadnionych przypadkach. Na przykład wówczas, gdy charakter zadań powierzonych pracownikowi wyklucza możliwość ich realizacji w ramach stosunku pracy. Trzeba jednak pamiętać, że jeśli pracownik jest zatrudniony u Beneficjenta na podstawie umowy o pracę w ramach projektu, zawarcie dodatkowo umowy cywilnoprawnej, dotyczącej tego lub innych realizowanych projektów jest niedopuszczalne. Oznacza to, że pracownik może być zatrudniony przez Beneficjenta poza projektem, a dodatkowa umowa cywilnoprawna może obejmować jasno określone i doprecyzowane zadania wykonywane na rzecz projektu. Należy pamiętać o obowiązku prowadzenia ewidencji godzin pracy. Tak było też do tej pory. Zapis ten jednak doprecyzowano, aby nie pozostawiać żadnych wątpliwości. Odwołano się do innego punktu Wytycznych, z którego wynika, że umowa o pracę z osobą stanowiącą personel projektu obejmuje wszystkie zadania wykonywane przez tę osobę w ramach projektu lub projektów realizowanych przez Beneficjenta.

Reasumując, angażując osobę do realizacji projektu zgodnie z zasadami umowy cywilnoprawnej (np. umowy zlecenia, umowy o dzieło), należy pamiętać, że osoba ta nie może

jednocześnie być zatrudniona w projekcie na podstawie umowy o pracę.

Dodatkowo, jeśli pracownik nie jest zatrudniony do realizacji projektów, to zawierając z nim umowę cywilnoprawną, należy pamiętać o spełnieniu wszystkich wymienionych poniżej warunków:

- zgodność z przepisami krajowymi,
- precyzyjnie określony zakres zadań w ramach umowy cywilnoprawnej,
- upewnienie się, że stopień zaangażowania w ramach stosunku pracy pozwala na efektywne wykonywanie zadań także w ramach umowy cywilnoprawnej,
- obowiązek prowadzenia ewidencji godzin pracy, czyli tzw. kart pracy.

Cross-financing

Ostatnia z wprowadzonych zmian, choć porusza istotne zagadnienie, jakim jest cross-financing, dotyczyć będzie niewielkiej grupy Beneficjentów.

W Rozdziale 13 Podrozdział 4.13 – Cross-financing (pkt 5) z uwagi na uruchomienie nowego rodzaju projektów, które dopuszczają prowadzenie modernizacji oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych w ramach Poddziałania 9.1.1, ze względu na ich specyfikę wprowadzono możliwość wyłączenia projektów realizowanych w ramach Działania 9.2 i Poddziałania 9.1.1 z limitów cross-financingu.

Zmiany mają charakter doprecyzowujący i w niewielkim stopniu modyfikują dotychczasowe Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Firma Puk Puk projekt na spełnienie marzeń

Firma Puk Puk powstała w ramach projektu „Ja jestem kobieta pracująca”, zrealizowanego przez Wyższą Szkołę Zarządzania i Finansów w Warszawie, w okresie 1.09.2010–31.05.2011 roku. Projekt był współfinansowany z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI, Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Firma Puk Puk powstała w ramach projektu „Ja jestem kobieta pracująca”, zrealizowanego przez Wyższą Szkołę Zarządzania i Finansów w Warszawie w okresie od 1 września 2010 do 31 maja 2011 roku. Projekt był współfinansowany z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Celem projektu było stworzenie kobietom nieaktywnym zawodowo możliwości uczestniczenia w programie szkoleniowo-doradczym dotyczącym administracyjno-prawnych aspektów zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Oprócz szkoleń uczestniczki projektu brały udział w warsztatach kształtujących umiejętności interpersonalne. Na podstawie oceny przygotowanych biznesplanów wyłoniono grupę kobiet, które otrzymały dotację w wysokości do 40 tys. zł na otwarcie własnej firmy.

W programie „Ja jestem kobieta pracująca” brały udział kobiety niepracujące z województwa mazowieckiego, które nie prowadziły działalności gospodarczej przez okres jednego roku przed rozpoczęciem projektu. Program był adresowany w szczególności do kobiet wchodzących lub powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka oraz do kobiet, które utraciły pracę z przyczyn nieleżących po stronie pracownika. W efekcie działań projektowych powstało 20 firm tak różnych jak pomysły i marzenia 20 kobiet. Przyznano łącznie 768 000 zł dotacji. Jedną z tych firm jest Puk Puk Projekt – projektowanie wnętrz i mebli.

Pani Olga Jeżyna-Krawczyk, założycielka firmy Puk Puk, zgłosiła się do udziału w projekcie z dwóch powodów.

Po pierwsze, od dawna nosiła się z zamiarem założenia własnej firmy. Po drugie, chciała wykorzystać swoje wykształcenie, doświadczenie i potencjał, ale nie miała możliwości finansowych, które pozwoliłyby jej zrealizować marzenia o własnej działalności gospodarczej.

„Projekt mi to umożliwił – mówi Olga Jeżyna-Krawczyk – Poczulałam, że to właściwy moment na rozwinięcie się jako kobieta z pasją i energią do działania. Projekt, oprócz wsparcia finansowego, oferował również szkolenie biznesowe, które było znakomitą uzupełnieniem mojej ówczesnej wiedzy o prowadzeniu firmy. Pomogło mi ono zrozumieć zarządzanie finansami, ekonomię, uświadomiło z jakimi zagrożeniami muszę się liczyć, rozpoczynając działalność gospodarczą.

Pomysł był naturalnym odzwierciedleniem moich możliwości, wykształcenia i dotychczasowego doświadczenia. Ukończyłam

Liceum Plastyczne oraz Akademię Sztuk Pięknych, ze sztuką mam do czynienia od 20 lat. Już na drugim roku studiów rozpoczęłam pracę jako grafik i projektant wnętrz. Pomysł na profil firmy był przekuciem moich możliwości w realny biznes”.

Jako osoba bezrobotna idealnie spełniała wszystkie warunki naboru do projektu. Nie pracowała, była mamą dwójki dzieci, w momencie rekrutacji do projektu młodsze dziecko miało półtora roku. Tak jak większości kobiet, które nie mogą liczyć na elastyczne formy zatrudnienia etatowego, trudno jej było godzić pracę zawodową ze sprawowaniem opieki nad dziećmi.

Chcąc znaleźć dla siebie miejsce na rynku pracy, zgłosiła się do projektu, który dawał szansę na pogodzenie opieki nad dziećmi i powrotu do pracy. Pomoc dla uczestników projektu nie polegała tylko na wsparciu finansowym. Jak zawsze bardzo ważny był komponent edukacyjny. Jak ocenia go beneficjentka?

„Dzięki szkoleniom zrozumiałam, że dobrze jest zawęzić profil działalności, określić konkretnie grupę docelową”.

Z dzisiejszej perspektywy szczególnie dobrze ocenia ona szeroki zakres szkoleń. To, że obejmowały zajęcia z prowadzenia działalności gospodarczej, a także zagadnienia dotyczące reklamy, analizy ekonomicznej i psychologii, pomaga jej nadal w prowadzeniu działalności.

Jako szczególnie dla siebie przydatne wskazuje szkolenia ekonomiczne oraz analizę słabych i mocnych stron charakteru, poznanie zagrożeń ze strony rynku, na którym miała zaistnieć.

Bardzo ważne jest przełamanie barier w kontaktach z ludźmi. Podczas nawet krótkiej przerwy w pracy traci się kontakt z ludźmi, dla wielu kobiet wyjście z domu i zajęcie się pozadomowymi obowiązkami jest trudne.

Jak z dzisiejszej perspektywy ocenia to uczestniczka projektu? „Atmosfera szkoleń była bardzo miła, otworzyliśmy się przed sobą, dzieliłyśmy spostrzeżeniami.

Część z nas skorzystała z możliwości opieki nad dziećmi, które mogły bawić się pod okiem opiekunki w sali obok. Dzięki temu każda w pełni skorzystała z oferty szkoleniowej”.

Z niektórymi uczestniczkami projektu, już po otrzymaniu wsparcia, postanowiła nawiązać współpracę. Jednej z nich powierzyła prowadzenie księgowości swojej firmy, dla drugiej wykonuje projekty wnętrz.

Po zakończeniu cyklu szkoleń, korzystając z nabytej wiedzy i umiejętności, przygotowała biznesplan, który był oceniany przez Komisję Konkursową Wyższej Szkoły Zarządzania i Finansów. W efekcie zakwalifikowała się do drugiego etapu projektu: uzyskała dotację na wydatki, ujęte w biznesplanie, niezbędne do rozpoczęcia działalności oraz mogła skorzystać z przedłużonego wsparcia finansowego przez okres 12 miesięcy.

Wcześniej były tylko marzenia, natomiast na etapie tworzenia biznesplanu musiała nastąpić konkretyzacja profilu firmy Puk Puk. Dzięki szkoleniom i dalszym przemyśleniom dotyczącym m.in. segmentacji rynku, wybraniu węższej tematyki i zakresu działania Pani Olga skupiła się na promocji swojej wiedzy o projektowaniu skandynawskim i jest teraz ekspertem od tego stylu.

Dzięki wsparciu pomostowemu, które otrzymywała przez rok od założenia działalności, mogła spokojnie zająć się „rozkręcaniem” firmy, zbudowaniem jej marki. W tym czasie zaprojektowała logo, przygotowała projekt graficzny własnej strony internetowej – te działania procentują do dzisiaj.

Dzięki wsparciu finansowemu zakupiła odpowiedni sprzęt oraz specjalistyczne programy do projektowania, na które, jak szczerze przyznaje, nie mogłaby sobie pozwolić bez wsparcia z programu. Ale to nie jedyne trwałe efekty projektu. Poznała swoje słabe i mocne strony. Wiedza i umiejętności wyniesione z zajęć są rezultatem tak samo ważnym jak fakt, że firma Puk Puk obroniła się na rynku. Pomimo zakończenia projektu nadal się rozwija.

Poproszona o ocenę efektów szkoleń, Pani Olga przyznaje: „Moją słabą stroną okazały się elementy związane z prowadzeniem księgowości. Zrozumiałam, że nie jestem w stanie się nią zająć i właśnie wtedy powierzyłam ją koleżance, którą poznałam na szko-

leniach. Ale również nauczono mnie, że nie należy się zamykać, że warto pozostawić sobie otwartą drogę do rozwoju na innych płaszczyznach”.

W efekcie firma poszerzyła zakres swojej działalności – oprócz projektowania wnętrz rozwinęła się w kierunku projektowania graficznego. Pojawiły się zamówienia na identyfikacje wizualne dla firm, wizytówki, plakaty, logo, ulotki, strony internetowe.

Dzięki wsparciu funduszy POKL na mazowieckim rynku działała nowa firma, kolejna osoba podjęła pracę, jej zaangażowanie w korzystanie z możliwości, jakie stworzył udział w projekcie, jest godne promowania. To jednostkowy, ale bardzo wymierny przykład na to, jak w praktyce osiągane są cele Działania 6.2 POKL, czyli wspierania inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

„Dzięki udziałowi w projekcie spełniło się moje marzenie o samodzielności, wykorzystaniu własnych zdolności, potencjału i energii. Nauczyłam się również myślenia biznesowego, planowania, analizowania różnych elementów związanych z prowadzeniem działalności. Poznałam wspaniałe kobiety. Prowadzenie własnej firmy daje niezwykle dużo: poczucie niezależności, decydowania o sobie, uczy organizacji, odpowiedzialności, daje ogromną satysfakcję”.

Dokumentacja projektowa – jak prawidłowo przechowywać i archiwizować?

Dostępność, poufność, bezpieczeństwo to podstawowe warunki, jakie musi spełniać sposób archiwizacji dokumentacji projektowej.

O ile poufność i bezpieczeństwo są dość oczywiste dla każdego podmiotu korzystającego z funduszy unijnych, o tyle pewnych problemów może nastroczać właściwe rozumienie słowa „dostępność”. A zatem czym jest dostępność? Najprościej będzie, gdy wyobrazimy sobie, co zresztą bardzo często się zdarza, że projekt jest skończony. Sprawozdanie zostało przyjęte, wypłacona ostatnia transza finansowa, koordynator, zatrudniony konkretnie do realizacji tego projektu, zmienia pracę, mijają trzy lata i... dowiadujemy się, że czeka nas audyt, co jest zwykłą procedurą w przypadku zakończenia finansowanego projektu. Jeśli koordynator pozostawił po sobie ład i porządek – ponumerowane, opisane, uporządkowane segregatory z dokumentacją, to na pewno nie będzie problemów podczas kontroli. Po pierwsze, beneficjent projektu będzie w stanie szybko „przypomnieć” sobie, jakie działania i kiedy realizował w ramach projektu (szczególnie jeśli już realizuje kolejny projekt), po drugie, audytor będzie mógł szybko ocenić efekty działań, nie będzie czekać, aż zostaną znalezione właściwe umowy, faktury, listy uczestników szkoleń.

Fundusze Europejskie pozyskiwane są zarówno przez duże podmioty, jak i mikroprzedsiębiorstwa. W obu przypadkach zasady archiwizacji są takie same. Różnić je będzie tylko skala. Duże firmy i instytucje dysponują na ogół własną, wdrożoną już instrukcją kancelaryjną lub instrukcją obiegu i archiwizacji dokumentów.

Instrukcja reguluje postępowanie z dokumentacją w instytucjach od chwili wpływu lub od momentu wytworzenia jej w komórce organizacyjnej oraz jej obieg w trakcie załatwiania spraw do momentu przekazania jej do archiwum zakładowego lub do składnicy akt.

Instrukcja jest podstawą pracy biurowej instytucji i określa zasady działania systemu kancelaryjnego. Reguluje w szczególności zasady rejestrowania spraw oraz znakowania pism, zakładania teczek aktowych oraz zasady przekazywania akt spraw zakończonych do archiwum zakładowego. Z chwilą pozyskania funduszy europejskich instrukcja ta ulega po prostu rozszerzeniu o dodatkowe zasady, z uwzględnieniem m.in. wymogów dotyczących czasu przechowywania dokumentacji.

W przypadku firm, które nie posługują się wewnętrzną instrukcją, należy wypracować i wdrożyć system, który pozwoli po kilku latach szybko i sprawnie przekazać audytorowi właściwe dokumenty, a więc spełnić podstawowy wymóg, jakim jest dostępność.

Zobowiązanie do właściwego postępowania z dokumentacją każdy beneficjent potwierdza swoim podpisem na umowie. Jest to nieodłączny jej element – tak samo ważny jak złożenie sprawozdania końcowego we właściwym terminie.

Ramowy zakres umowy obejmuje następujące informacje:

- termin, do którego beneficjent zobowiązuje się przechowywać dokumentację związaną z realizacją projektu;
- zobowiązanie do przechowywania dokumentacji w sposób zapewniający dostępność, poufność i bezpieczeństwo dokumentów;
- obowiązek informowania instytucji wdrażającej o miejscu archiwizacji dokumentów związanych z realizowanym projektem;
- obowiązek pisemnego poinformowania instytucji wdrażającej o nowym miejscu przechowywania dokumentacji w przypadku zmiany miejsca archiwizacji (jak np. zmiana siedziby firmy) lub zawieszenia czy zaprzestania działalności przed terminem, do którego beneficjent zobowiązał się przechowywać dokumenty.

Ile lat należy przechowywać dokumentację projektową?

Większość instytucji, nawet jeśli pierwszy raz korzysta z funduszy unijnych, zdaje sobie sprawę, że ciąży na nich obowiązek przechowywania dokumentacji finansowej.

Dowody księgowo i dokumenty inwentaryzacyjne przechowuje każda firma, dba o to księgowy, który z racji wykonywanego zawodu zna odpowiednie przepisy, prowadzi archiwizację rachunkowości, podobnie jak dokumentację przetargową lub konkursową czy zapytania o cenę.

Ale dokumentacja projektowa to nie tylko dokumentacja finansowa. Składa się na nią zdecydowana większość dokumentów powstałych w trakcie realizacji projektu, w tym produkty (np. wydawnictwa), zestawienia (np. listy obecności na szkoleniach), regulaminy (np. rekrutacji beneficjentów pomocy), krótko mówiąc, wszystko, co służy wykazaniu, że cele, rezultaty i wskaźniki projektu zostały osiągnięte w odpowiednim (zakładanym we wniosku) stopniu i w odpowiednim przewidzianym harmonogramem czasie.

Czas przechowywania dokumentacji z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL) zależy od tego, czy zrealizowany projekt był objęty pomocą publiczną, czy nie.

Przez okres dziesięciu lat należy przechowywać dokumenty dotyczące pomocy publicznej, licząc od daty przyznania pomocy. Termin ten wynika z przepisów rozporządzenia Komisji 800/2008/WE, uznających niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu.

Dla projektów nieobjętych pomocą publiczną stosuje się Rozporządzenie Rady 1083/2006/WE ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. W świetle art. 90 ust. 1 tego rozporządzenia instytucja zarządzająca zapewnia, że wszystkie dokumenty uzupełniające, dotyczące wydatków i audytów danego programu operacyjnego, są przechowywane do wglądu Komisji i Trybunału Obrachunkowego przez okres trzech lat od zamknięcia programu operacyjnego. W przypadku POKL koniec tego okresu planowany jest na dzień 31 grudnia 2017 roku. Oznacza to, że beneficjent powinien archiwizować dokumentację projektu (w tym także dokumenty finansowe, niezależnie od przepisów o rachunkowości) do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Jak przechowywać dokumentację projektową?

Na pewno prowadzenie archiwizacji „przy stanowisku pracy” nie jest zalecane.

Należy pamiętać o tym, aby dokumenty systematycznie trafiały do odpowiednich segregatorów.

W przypadku dużych firm prowadzących jednocześnie kilka projektów i angażujących w ich realizację wiele osób odpowiedź na pytanie, w jaki sposób archiwizować dokumenty, znajduje się w instrukcji kancelaryjnej.

Ważne, aby w momencie uzupełniania instrukcji o procedury wymagane w projektach unijnych nie zapomnieć o kilku kwestiach, a mianowicie o tym:

- kto przechowuje dokumentację merytoryczną i w jakim zakresie (np. dokumentacja dotycząca beneficjentów ostatecznych, szkoleń, wydawnictw itp.) do czasu przekazania jej do archiwum (np. biuro projektu, wydziały lub inne jednostki organizacyjne);

- kiedy przekazuje się całość oryginalnej dokumentacji projektowej do archiwum, np. po upływie dwóch lat od zakończenia i rozliczenia danego projektu;

- jak trzeba porządkować dokumentację, przy czym nie należy zapominać o ustaleniu, jak będziemy opisywać pierwszą stronę teczek lub grzbiet segregatora przed przekazaniem go do archiwum, obowiązkowo musi się tam znaleźć:

- symbol / numer / tytuł danego projektu, nazwa programu operacyjnego,

- nazwa funduszu, w ramach którego dany projekt został dofinansowany, oraz termin, do którego dokumenty muszą być przechowywane,

- odpowiednie logo programu,

- kto odpowiada za przekazanie dokumentacji do archiwum (np. kierownik jednostki);

- jak składowana jest dokumentacja projektu (np. jeden pro-

jekt przechowywany jest w archiwum w konkretnym miejscu);
– w jaki sposób udostępniana jest dokumentacja z archiwum (np. na każde żądanie instytucji kontrolnych POKL).

W przypadku mniejszych firm, które nie posiadają jednostek organizacyjnych i nie stykają się z dokumentami niejawnymi, należy posługiwać się istniejącym i funkcjonującym systemem kancelaryjnym lub systemem organizacji pracy biura. Nie można zapomnieć o odpowiednim uporządkowaniu dokumentów w sklasyfikowanych, nazwanych i opisanych segregatorach. W tym celu należy opracować system, który obejmie: spis zawartości akt i odpowiedni podział logiczny segregatorów. To właśnie segregatory i zastosowane opisy na grzbietach będą stanowiły w tym przypadku narzędzie logicznego podziału dokumentów projektowych, tak aby po kilku latach szybko i łatwo odnaleźć wymagany dokument, np. listy obecności ze szkoleń. Można przyjąć np. taki podział:

- Umowy projektowe

- Monitoring i sprawozdawczość

- Dokumentacja postępu rzeczowego

- Ewaluacja

Tak prowadzona dokumentacja po zakończeniu projektu musi zostać umieszczona w archiwum beneficjenta. Można też skorzystać z usług wyspecjalizowanej firmy zajmującej się archiwizowaniem i przechowywaniem dokumentacji. Pamiętajmy, że o miejscu archiwizacji akt projektu bądź zmianie miejsca ich przechowywania trzeba niezwłocznie poinformować instytucję pośredniczącą. Każdy beneficjent zobowiązuje się do tego, podpisując umowę o dofinansowanie.

Przykładowe naklejki na grzbiet segregatora lub pierwszą stronę skoroszytu:

NAZWA BENEFICJENTA
TYTUŁ PROJEKTU
NR PROJEKTU

Rodzaj dokumentów w segregatorze (np. Umowy, Monitoring, Sprawozdawczość, Dokumentacja postępu rzeczowego, Ewaluacja)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Warto pamiętać: Audytor, prowadząc kontrolę beneficjenta, posługuje się dostępnym w dokumentacji programu formularzem oceny. Jednym z pytań, na które musi odpowiedzieć, jest:

„Czy w ramach projektu wywiązano się ze zobowiązań określonych w umowie o dofinansowanie projektu, dotyczących archiwizacji dokumentacji?”

Okres archiwizacji dokumentów: do 31.12.2020 roku

Innowacyjność i ponadnarodowość w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki

W lipcu 2012 roku w Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU) został powołany Zespół ds. projektów innowacyjnych i projektów współpracy ponadnarodowej. Nadzór nad działaniami Zespołu objęła Pani Elżbieta Szymanik – Zastępca Dyrektora ds. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Utworzenie Zespołu miało na celu usprawnienie wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy pracownikami MJWPU zaangażowanymi w proces wyboru, wdrażania oraz promocji i upowszechniania projektów innowacyjnych i ponadnarodowych. W związku z tym do Zespołu zaproszono przedstawicieli Wydziału Ogłaszania Konkursów POKL, oraz Monitoringu i Sprawozdawczości POKL i Priorytetu II ZPORR, Wydziału Oceny

Merytorycznej, Wydziału Wdrażania Priorytetów: VII, VIII, IX, Wydziału Kontroli Projektów oraz Wydziału Informacji i Szkoleń Beneficjentów. Dzięki współpracy poszczególnych wydziałów w ramach utworzonego Zespołu już po roku działalności można zaobserwować znaczny wzrost efektywności wdrażania projektów innowacyjnych i ponadnarodowych w MJWPU.

Do zadań Zespołu należy m.in. zwiększanie zainteresowania potencjalnych beneficjentów tematyką ogłaszanych konkursów na projekty innowacyjne i współpracy ponadnarodowej oraz wspieranie beneficjentów już realizujących projekty o tym charakterze. Dodatkowo Zespół wspiera pracowników MJWPU, którzy pełnią funkcję opiekunów projektów, poprzez organizowanie spotkań wprowadzających oraz konsultacyjnych na kluczowych etapach realizacji projektu, takich jak: przygotowanie strategii wdrażania projektu innowacyjnego, zorganizowanie przeglądu okresowego czy promocja i upowszechnianie wypracowanych produktów innowacyjnych. Istotną kwestią jest także udział członków Zespołu w kojarzeniu potencjalnych partnerstw ponadnarodowych oraz współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami zaangażowanymi w realizację projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Na tym polu Zespół aktywnie współpracuje z Krajową Instytucją Wspomagającą – Centrum Projektów Europejskich (KIW-CPE). Jedną ze wspólnych inicjatyw KIW i Zespołu było zorganizowanie w dniu 19 września 2012 roku w siedzibie MJWPU spotkania z grupą gości zagranicznych, przygotowanego w ramach konferencji zorganizowanej przez Krajowy Ośrodek EFS pod nazwą „Rzeczpospolita Lokalna 2020. Sejm społeczników, bojowników i ekspertów”. Relacja z wydarzenia ukazała się w Biuletynie POKL nr 3/2012.

Projekty innowacyjne i ponadnarodowe są niezwykle ważne z punktu widzenia obecnego programu (2007–2013) oraz przyszłej perspektywy programowej (2014–2020). Celem projektów innowacyjnych jest poszukiwanie nowych, lepszych i efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów mieszczących się w obszarach wsparcia EFS. Natomiast projekty współpracy ponadnarodowej powinny przyczynić się do osiągnięcia celów wynikających z danego Priorytetu, wykorzystując doświadczenia partnerów

z innych krajów, także spoza Unii Europejskiej. Projekty te mogą korzystać z już gotowych i stosowanych w innych krajach lub regionach rozwiązań bądź też wypracowywać nowe rozwiązania przy udziale partnerów zagranicznych. Dzięki wsparciu z POKL obecnie w MJWPU realizowanych jest łącznie 30 projektów innowacyjnych oraz 12 projektów ponadnarodowych. Dodatkowo MJWPU bierze udział w dwóch dużych projektach współpracy ponadnarodowej: Inclusive Europe oraz Learning for Life and Work in School in the Baltic Sea Region (LLWS Baltic) pretendujący do miana „projektu flagowego” UE (więcej o obu projektach w kolejnym numerze biuletynu).

Dyrektor MJWPU Pan Mariusz Frankowski wyjaśnia, dlaczego Jednostka stawia na projekty innowacyjne i ponadnarodowe: „Bazując na dotychczasowych doświadczeniach w realizacji projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej, zauważyliśmy, że ze względu na swoją specyfikę projekty te powodują więcej wątpliwości wśród realizatorów niż projekty standardowe. Tym samym wymagają indywidualnego podejścia do każdego projektu, wydelegowania osób, które będą odpowiadały za współpracę z beneficjentami, oraz większego zaangażowania opiekunów niż w przypadku projektów standardowych. W związku z tym postanowiliśmy utworzyć Zespół ds. projektów

innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej, do którego powołaliśmy pracowników specjalizujących się w tematyce projektów innowacyjnych oraz współpracy ponadnarodowej. Dla przykładu część członków Zespołu zostało przeszkolonych na profesjonalnych koordynatorów współpracy ponadnarodowej w ramach projektu Inclusive Europe, realizowanego we współpracy z Krajową Instytucją Wspomagającą, szwedzką instytucją Arbetsmiljöforum oraz kluczowymi partnerami z innych krajów. Mamy nadzieję, że dzięki temu obsługa projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w MJWPU będzie realizowana na wysokim, europejskim poziomie, co w efekcie przyczyni się do realizacji coraz lepszych projektów w tym obszarze”.

Osoby bądź instytucje zainteresowane nawiązaniem współpracy ponadnarodowej w ramach projektów realizowanych w regionie Mazowsza przy wsparciu z EFS mogą wysłać swoje zgłoszenia na adres e-mail: intn.team@mazowia.eu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Mazowsze.
serce Polski

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Człowiek – najlepsza inwestycja

Zapraszamy Państwa na nowy portal informacyjno-rozrywkowy
www.fan.mazowia.eu

**Poznaj Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych
od innej strony**

PORTAL MA CHARAKTER INFORMACYJNO-ROZRYWKOWY.

STANOWI ŹRÓDŁO INFORMACJI NA TEMAT REALIZOWANYCH PROJEKTÓW FINANSOWANYCH
Z FUNDUSZY EUROPEJSKICH ORAZ DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH PROWADZONYCH PRZEZ
MAZOWIECKĄ JEDNOSTKĘ WDRAŻANIA PROGRAMÓW UNIJNYCH.

NA PORTALU MOŻECIE PAŃSTWO M.IN. ZAGRAĆ W GRY, UZYSKAĆ INFORMACJE
O AKTUALNYCH KONKURSACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ MJWPU, A TAKŻE
ZAPOZNAĆ SIĘ Z KAMPANIAMI INFORMACYJNO-PROMOCYJNYMI.

ZAPRASZAMY